

הנדון: דוח ביקורת בעמותת "קלי"ק

כללי

1. ביקורת על העמותה נערכה לסירוגין בחודשים נוב' - דצמ' 08, והשלמות בחודש ינואר 09.
2. הביקורת ערכה סיור בחלק ממתקני העמותה, נפגשה עם מנהלת העמותה ד"ר לינדה מוסק ועם מנהלת חשבונות של העמותה, כן קיימה שיחות עם רו"ח של העמותה ועם מנהלי המחלקות של הרווחה והגבייה בעירייה.
3. טיוטת דוח הביקורת הועברה למנהלת העמותה לקבלת הערות והעתק מהטיוטא הועבר למנהלת מחלקת הרווחה של העירייה. תגובת מנהלת העמותה, הובאה בגוף הדוח.

רקע

4. בהתאם לאישור רשם העמותות, העמותה הוקמה ב-1.2.83, תחת השם "קלח" - קרן לקידום החינוך בהוד השרון, הסבה את שמה ל"קרן למען ילדים וקשישים" - "קליק" ב-16.12.89, ושמה האחרון "קהילה למען ילדים וקשישים (ע"ר)" מיום 23.8.99.
- מטרות העמותה העיקריות, הוגדרו עם הקמתה "איסוף כספים לצורך עזרה לתלמידים נזקקים, רכישת ספרי לימוד וכל עזרי הלימוד האחרים לתלמידים נזקקים". עדכון המטרות אושר באסיפה הכללית של העמותה מיום 4.6.96, שהועברו לרשם העמותות **וט"ר אושרו**.
- בפועל, הדגש בפעילות הוא למען הקשישים ואילו הפעילות לגבי ילדים מועטה ביותר (חלוקת ספרים לתלמידים נזקקים ב-2008).
5. העמותה פועלת מכוח חוק העמותות תש"מ 1980. לעמותה אין תקנון מיוחד ותקנונה הוא התקנון המצוי לפי סעיף 10 (א) לחוק העמותות, העמותה קיבלה אישור רשם העמותות על ניהול תקין לשנת 2008 ו-2009, שבתוקף עד 31.12.09 ואישור רשות המיסים, שבתוקף עד 31.3.09.
6. מספר חברי העמותה המעודכן 8, מתוכם 6 חברי ועד מנהל ו-2 חברות בוועדת הביקורת.
- עפ"י התייחסות מנהלת העמותה, לאחר סיום ובעיקבות הביקורת, החל מה- 1 פבר' 09 מונו 3 חברים בוועדת הביקורת.** מתוך חברי הוועד המנהל 3 חברות משמשות גם, כוועדת כספים, כוועדת כ"א וכמורשות חתימה.

7. העמותה מקיימת מרכז יום לקשיש, שבו מטופלים 30 קשישים. ישנם 5 מועדוני קשישים ברחבי העיר, אחד מהם מועדון לגבר בו לוקחים חלק כ- 160 קשישים, פרויקט תעסוקת בית 11 קשישים, פרויקט סבי לתעסוקה, בו מועסקים 25 קשישים, פרויקט קהילה תומכת, בו משתתפים כ- 170 איש, סה"כ משתתפים ומטופלים כ- 396 נפשות, בכל המועדונים והפרוייקטים.
- עפ"י התייחסותה של מנהלת העמותה, כיום מטופלים כבר 437 נפשות.**
8. היקף הפעילות של העמותה נמצא בעליה מתמדת, ב- 2006 עמד התקציב על 1.1 מיליון ₪, ב- 2007 1.2 מיליון ₪ ו- 2008 כ- 2 מיליון ₪. מתוך הסכום הנ"ל, העירייה משתתפת בהוצאות העמותה, ב- 2006 ב- 199 אש"ח, ב- 2007 ב- 430 אש"ח ו- 2008 ב- 407 אש"ח.
- היקף הפעילות גדול יותר, מאחר ואינו כולל:
- א. תמיכה "עקיפה" של העירייה בתשלום ארנונה, חשמל והוצאות אחזקה אחרות, בחלק מהמבנים בהם פועלת העמותה, בסך כ- 220 אלף ₪, סכום שהובא בחשבון ע"י וועדת התמיכות, בעת קביעת גובה התמיכה.**
- ב. תמיכה עקיפה נוספת של העירייה, בתחום אחזקת גינות והוצאות ביטחון - היקפה של התמיכה הוא קטן ואינו ידוע במדוייק, משום שקיים קושי טכני לרישומם והערכתם.**
- ג. תרומות חומרים וכן עבודת מתנדבים, תרומות שאין רישום מדוייק עליהן וקשה להעריך.**
- בדיקה נוספת של הביקורת העלתה, כי רק חלק מהתרומות בשווה כסף שהתקבלו בעמותה, רשומות בפנקס התרומות.**

ממצאים

יישום חוק העמותות .9

- א. שם העמותה -** כפי שנרשם ע"י רשם העמותות "קהילה למען ילדים וקשישים (ע"ר)". העמותה מטפלת בפועל בקשישים ואילו הטיפול בילדים שולי לחלוטין ומתבטא בפעילות אחת בשנת 2008.
- הביקורת ממליצה שהנושא יועלה באסיפה הכללית של העמותה באופן עקרוני, במגמה להעלות פרויקטים בתחום ילדים, שיטופלו ע"י העמותה, או לחילופין לוותר על הפעילות בתחום ילדים ולשנות בהתאם את שם העמותה ומטרותיה.
- ב. מטרות העמותה -** מטרות העמותה כפי שאושרו ע"י רשם העמותות "איסוף כספים - לצורך עזרה לתלמידים נזקקים, רכישת ספרי לימוד וכן עזרי לימוד אחרים לתלמידים נזקקים". מטרות אלו אינן תואמות את פעילות העמותה ויעדיה כיום. אמנם הנושא נדון באסיפה הכללית והוחלט בה על שינוי במטרות, אך הדבר טרם קיבל ביטוי במסמכי רשם העמותות.
- תגובת מנהלת העמותה -** מטרות העמותה קיבלו ביטוי בתעודות לשינוי שם העמותה ובאישור ניהול תקין ע"י רשם העמותות.
- הביקורת** לא ראתה מסמך מטעם רשם העמותות, לפיו שונו מטרות העמותה. האישור על שינוי שם וכן אישור ניהול תקין, אינם מעידים על שינוי המטרות.

ג. **בחירת יו"ר ומזכיר** - בהתאם לסעיף 9 לתקנון המצוי (המחייב בעמותה) "אסיפה כללית תבחר מבין חברי העמותה, יושב ראש ומזכיר לאסיפה". מינוי יו"ר העמותה לשנת 2008, בפרוטוקול האסיפה הכללית קיימת רמיזה (ציטוט): "חברי העמותה החליטו להישאר בקדנציה נוספת בתפקידים כדלקמן", בין התפקידים המפורטים מוזכרת ה- יו"ר, כלומר: אין מינוי מפורש של האסיפה, אך ידוע מי היו"ר שתכהן.

לגבי המזכיר אין כלל איזכור על הבחירה, גם לא בשנים קודמות. מנהלת העמותה הודיעה כי הדבר יתוקן באסיפה הכללית הבאה.

ד. **בחירת רואה חשבון** - עפ"י סעיף 31 לחוק העמותות רו"ח חשבון יבחר באסיפה כללית שנתית של העמותה והיא צריכה לקבוע גם את שכרו. פרוטוקול האסיפה הכללית מיום 1.7.08 סעיף 3 נאמר, שוועדת הביקורת ממנה את רו"ח נועם כספי כרואה חשבון של העמותה לשנת 2008/9. לא נמצא אישור מפורש למינוי רואה החשבון ע"י האסיפה ולא נמצא בפרוטוקול דבר, על קביעת שכרו. **תגובת מנהלת העמותה** - קיים אישור מפורש למינוי רו"ח ע"י חברי ההנהלה באסיפה הכללית.

הערת הביקורת - בפרוטוקול האסיפה נכתב, שוועדת הביקורת ממנה את רואה החשבון, וקיים אישור לפרוטוקול זה ע"י האסיפה. אך אין החלטה של האסיפה למנות רואה חשבון, כנדרש בחוק.

ה. **נתונים פתוחים לעיון חברי העמותה** - סעיף 39 קובע "פנקס החברים, פנקס חברי הוועד, הפרוטוקולים של האסיפות הכלליות, דוחות כספים שהובאו בפני האסיפה, יהיו פתוחים בכל עת לעיון כל חברי העמותה. מסמכים אלו הוצגו בפני הביקורת, אך הביקורת ממליצה להכין תיק כנ"ל, שיעודכן באופן שוטף, לעיון חברי העמותה, בכל עת סבירה כלשון החוק.

בבדיקה נוספת, הוצגו התיקים המיועדים לעיון חברי העמותה.

ו. **וועדת ביקורת** - 2 מחברי העמותה משמשים כוועדת ביקורת. כפי שנמסר, וועדה זו מסיירת במתקני העמותה מספר פעמים בשנה, ומדווחת על ממצאיה לאסיפה. הוועדה בודקת את ענייניה הכספיים והמשקיים של העמותה, אך המליצה למנות רו"ח חיצוני לוועדה (סעיף 2 לפרוטוקול האסיפה מיום 1.7.08). בשיחה של הביקורת עם מנהלת העמותה, נאמר שהנושא נמצא בטיפול ובכוונת העמותה לאתר רואה חשבון, שיבקר את פעילות העמותה, בתחומים הכספיים והמשקיים.

לאחר הביקורת ובעיקבות הערת הביקורת, ציינה מנהלת העמותה שהחל מ-

1 פבר' 09, לעמותה מבקר חדש - יועץ בכיר בתחום של ניהול סיכונים.

10. **מספר חברי העמותה**

מספר חברי העמותה עומד על 8 חברים (נכון להיום). 6 מחברי העמותה, הינם חברי הוועד המנהל ו- 2 חברי וועדת ביקורת. לביקורת נראה כי מספר חברי העמותה מצומצם למדי וכי יש מקום להגדיל את מספר חברי העמותה.

תגובת מנהלת העמותה - בחודש האחרון נוספו עוד 2 חברי עמותה ולכן לא נדרשת הגדלה, במספר חברי העמותה.

11. פעילות העמותה

פעילות העמותה מותנית בזרם ההכנסות מתרומות, מכירת מוצרים (יזמות עסקית / חברתית), גבייה וממוסדות כמו הביטוח הלאומי ומשרד הרווחה, המשתתפים בעלויות העמותה ומתמיכה מהעירייה ומהגוינט. כאשר זרם ההכנסות נפגע, באופן טבעי נפגעות פעילויות מתוכננות. בשנת 2008 לדוגמא, הוגשו לאישור הוועד המנהל מספר הצעות תקציב שנתיות. הביקורת קיבלה מתוכן 2 הצעות, האחת מ- 7.2.08 המסתכמת ב- 1.4 מיליון ₪ והשניה מ- 27.7.08 המסתכמת ב- 2 מיליון ₪, כשההבדל ביניהן נובע מהגדלת ההכנסות החזויות מתרומות ומתמיכות, ביניהם הגדלת תמיכת העירייה ב- 240,000 ₪, כאשר עיקר ההבדל נובע מפרוייקט "מרכז תעסוקה", שתקציב בסך 17,000 ₪ והוגדל לסך 552,000 ₪. דוגמא זו ממחישה את אי הוודאות בתיכנון ההכנסות וההוצאות, כאשר ההכנסות המתוכננות לא מתממשות נוצר פער שחייב להתכנסות מתרומות או מקורות אחרים וכאשר אין ברירה, לצמצם הפעילות בהתאם להכנסות בפועל. האמור מחייב לדעת הביקורת, יצירת קרנות הגנה מתרומות שלא יועדו להוצאה, אלא לשמירה על ייצוב המערכת הכספית בזמן מצוקה.

12. מועדוני קשישים

א. כאמור העמותה מקיימת 5 מועדוני קשישים ברחבי העיר, בו לוקחים חלק כ- 160 קשישים. בשנת 2007 היו 4 בלבד.
ב. הביקורת בדקה מתוכם 2 מועדונים: את מועדון קשישים נטעים, שהיקף הוצאותיו הגבוה ביותר ואת מועדון קשישים גיל עמל, שהיקף הוצאותיו הנמוך ביותר. במדגם של הוצאות לשנת 2007 נמצא, שההוצאות שחוייבו הוצאו בפועל עבור המועדון.
ג. עלות לקשיש לשנה:

(1) נטעים -

₪ 82,018	סה"כ הוצאות לשנת 2007 -
₪ 28,069	סה"כ השתתפות הקשישים (דמי חברות וטיולים)
₪ 53,949	סה"כ הוצאה ישירה נטו
32	מס' קשישים לפי נתוני מנהלת העמותה
₪ 1,685.9	עלות ישירה לקשיש לשנת 2007

(2) גיל עמל -

₪ 25,050	סה"כ הוצאות לשנת 2007
₪ 8,197	סה"כ השתתפות הקשישים (דמי חברות וטיולים)
₪ 16,853	סה"כ הוצאה ישירה נטו
23	סה"כ קשישים לפי נתוני מנהלת העמותה
₪ 732.4	עלות ישירה לקשיש לשנת 2007

הערות:

א) ההפרש בעלויות לקשיש בין שני המועדונים נובע מ:
- המועדון גיל עמל נפתח כמועדון חדש בתחילת 2007 עם 5 משתתפים, והגיע לתפוסה מלאה של 23 קשישים בסוף השנה.
- המועדון פעל ללא תקציב במשך כל השנה (הייתה הבטחה להזרמת תקציב ע"י העירייה, אך היא מומשה רק ביום האחרון של השנה). כתוצאה מכך, לא קויימו הסעות והוצאות רבות מומנו ע"י מתנדבים, תרומות בשווי כסף וכן סיוע בחומרי הפעלה, ע"י פרוייקט סבי.

הפער בהוצאות בין מועדון "נטעים" ל"גיל עמל", נובע גם, לדברי מנהלת העמותה כתוצאה מהפער הקיים בשכר הרכזת במועדון "גיל עמל", שהתחילה בשכר מינימום ובתקופת ניסיון, ביחס לרכזת במועדון "נטעים", העובדת מעל 5 שנים בעמותה ובעלת ניסיון בתחום.
(ב) לא נכללו תרומות למועדונים, בשווה כסף.
בבדיקה נוספת התברר, ששווי התרומות המתקבל ישירות ע"י מנהלת העמותה רשומים בפנקס התרומות, אך התרומות המתקבלות ישירות במועדונים כחומרים לתיפעול ע"י הקשישים, לא נרשם.

13. תקציב העמותה

תקציב העמותה לשנת 2008 הסתכם כאמור בסך כ- 2 מיליון ₪. מבחינת הביצוע, השנה טרם נסתיימה ואין עדיין נתונים המאפשרים השוואה לעומת התקציב, לפיכך, נלקחה שנת 2007 שבה ישנם כל הנתונים. במצורף, בנספחים א' ו- ב', מפורטים התקציב והביצוע לשנת 2007, לפי פעילויות, בתחום ההכנסות וההוצאות. כן מצורף נספח ג', המפלג את הוצאת העמותה, ליחידותיה, לפי מרכיבי הוצאה. להלן הארות הביקורת בשני התחומים:

א. בתחום ההכנסות

לעומת התקציב בסך 1,407,200 נתקבלו בפועל 1,468,811 ₪ עודף ההכנסות בסך 61,611 ₪ שהם 4.4% מהתקציב המתוכנן. הסטיות העיקריות מהתקציב:

(1) תרומות בארץ ובחו"ל שתוכננו בסך 99,200 ₪, אך הביצוע הסתכם ב- 40,215 ₪, הקטנה בהכנסות מתרומות בהשוואה למתוכנן בסך 58,985 ₪, שהם 59.5% מהתקציב.

הנתונים נלקחו מתוך דוח ניהול תקציב של העמותה. היו גם הכנסות לא מתוכננות מתרומות בסך 143,153 ₪, שהודגשו בסעיף 13 א' 6 להלן.
(2) גבייה במועדוני קשישים (לא כולל מרכז יום) לעומת התיכנון בסך 53,000 ₪ נגבו 67,810 ₪, 14,810 ₪ מעל הצפי (כ- 28%). הגבייה המועדפת הייתה בפועל בכל המועדונים (לפירוט ראה נספח א' שורות 2 - 5).

תגובת מנהל העמותה - ההכנסות כוללות גבייה מטילולים לא מתוכננים.

(3) הכנסות ממכירת סבי - תוכננו 100,000 ₪ ובוצעו בפועל 69,087 ₪ הפרש בסך 30,413 ₪, שהם 30.4% (בשנת 2008 ההכנסות עד כה 14,000 ₪).

תגובת מנהלת העמותה - ההקטנה בהכנסות נבעה מהפסקת שירותו של משווק ארצי. ב- 2008 הוכפלו כמעט ההכנסות לעומת 2007 והגיעו ל- 138,000 ₪.

(4) הכנסות מאשל בנושא קהילה תומכת לעומת תכנון בסך 50,000 ₪ נתקבלו 24,900 ₪, דהיינו 25,100 ₪ פחות מהצפוי שהם 50.2%.

(5) הכנסות מקרן זיו שתוכננו בסך 27,000 עלו והגיעו ל- 41,493 ₪ עלייה בסך 14,493 ₪ שהם 53.7%.

תגובת מנהלת העמותה - התרומות גוייסו מקרן זיו, כדי לכסות גירעון שנוצר עקב עיכוב בהעברת תמיכת העירייה.

6) תרומות שנתקבלו מראש, שלא תוקצבו ב- 2007, בהיותן מיועדות לפרוייקטים לביצוע בשנת 2008, בסך 143,539 ₪. אילולא תרומות אלו, היה תקציב ההכנסות נסגר בגירעון בסך 81,928 ₪, שהם 5.8%.

7) תמיכת העירייה לעומת תקציב מתוכנן בסך 419,000 ₪, נתקבלו סך 430,087 ₪ הפרש בסך 11,087 ₪ ששולמו מעל למתוכנן, עבור המועדונים והמהווים 2.6% מעבר לתכנון. חריגה זו מחייבת בדיקה והתייחסות של הגיזבר.

כפי שנמסר ע"י מנהלת העמותה, בשנת 2008 מתכננת העירייה לצמצם את התמיכה בסכום של כ- 135,000 ₪.

הערה: תשלום התמיכה האחרון בשנת 2007 הסתכם בסך כ- 300,000 ₪ ונתקבל ביום האחרון של השנה. דבר שפגע במימון הפעילות לקראת סוף השנה.

8) בדוח ניצול תקציב לשנת 2007, המוצא ע"י רו"ח של העמותה, בקבוצת הקרנות, מופיע עודף בסך 57,303 ₪ (מעוגל). כפי שהוסבר העודף נוצר כתוצאה מרישום פעולה פעמיים בטעות. הרישום אינו משפיע כלל על תוצאות מאזן 2007. הובטח ע"י רו"ח של העמותה, כי הדבר יתוקן בדוח הניצול התקציבי לשנת 2008.

ב. בתחום הוצאות

1) לעומת התקציב המתוכנן בסך 1,407,200 ₪ הביצוע הסתכם בסך 1,184,639 ₪, עודף בסך 222,561 ₪ שהם 15.8% מהתקציב.

תגובת מנהלת העמותה - העודף נבע מהעברת תמיכה ע"י העירייה ב- 31 דצמ' 07, ביום האחרון של השנה.

בתחום ההכנסות, הצטבר אמנם עודף, אך אם ננכה את התרומות המיועדות הלא מתוכננות בסך 81,928 ₪, יצטמצם העודף לסך 140,633 ₪ בלבד. עיקר החריגות בתקציב כלהלן:

א) הוצאות מנהלה - לעומת התקציב בסך 94,000 ₪ בוצעו סך 97,722 ₪, גרעון בסך 3,722 ₪, שהם כ- 4%.

תגובת מנהלת העמותה - הוצאות הנהלה וכלליות נמוכות מאוד ומסתכמות בשיעור 9%, בהשוואה ל- 20%, המקובלים בעמותות אחרות.

הביקורת קבעה שההוצאות אמנם נמוכות, אך לא היה מקום לחרוג מהתקציב.

ב) פרויקט משלוח מנות לעומת תקציב בסך 5,000 ₪ הוצאו סך 5,905 ₪, גרעון בסך 905 ₪, שהם 18.1% מהתקציב.

תגובת מנהלת העמותה - הגירעון נבע מהגדלת ההזמנות למשלוח מנות מבתי ספר.

2) מאידך, נסקור להלן את עיקרי העודפים שלא נוצלו בתקציב:

א) מועדוני קשישים (לא כולל מרכז יום) לעומת תקציב בסך 273,200 ₪, נוצל סך 216,028 ₪, עודף 57,172 ₪, שהם 20.9% (בכל המועדונים נותר עודף תקציבי). העודף הגדול ביותר, נרשם במועדון גיל עמל שהגיע ל- 46% מהתקציב - ראה נספח ב').

תגובת מנהלת העמותה - העודף נובע מקבלת תרומות בשווי כסף כמו תלושי אוכל, שחוסכים לעמותה הוצאות כספיות. התרומות לא מופיעות בדוח הניצול והעמותה נערכת להכניס שווי תרומות אלו לדוח הכספי בשנה הקרובה.

ב) קהילה תומכת - התקציב 80,000 ₪ ההכנסות בפועל 54,900 (מאש"ל 24,900 ₪ מהעירייה 30,000 ₪), הביצוע 9,075 ₪, עודף לעומת תקציב 79,925 ₪ שהם 88.7% ועודף לעומת ההכנסות 45,825 ₪, שהם 83.5%.

תגובת מנהלת העמותה - העודף נובע מהזרמת התמיכה של העירייה ביום האחרון של השנה ולא היה אפשר לנצלו בשנת 2007.

ג) אולימפיה - התקציב 122,000 ₪ ואילו הביצוע 103,644 ₪ עודף 18,356 ₪ שהם 15%.

תגובת מנהלת העמותה - העודף נבע מהקפאת התקציב לאדריכלות, עקב עיכוב מצד העירייה להקצאת המבנה ואי העברת התקציב ע"י העירייה.

3) לעיתים קורה שבסה"כ הפעילות המתוקצבת לנושא מסויים אין גירעון, אך קיימת סטייה משמעותית בסעיפי המשנה, לדוגמא:

א) מועדון קשישים גיורא בסה"כ התקציב עודף 16,636 ₪, שהם 17.3% מהתקציב, אך בפועל בסעיף משנה כ"א קיים גירעון בסך 8,152 ₪, שהם 22% מהתקציב לכ"א.

ב) מועדון קשישים נטעים בסה"כ התקציב, עודף בסך 9,932 ₪ שהם 10.8% מהתקציב, אך בסעיף משנה כ"א, קיים גירעון בסך 9,321 ₪ שהם 24.5% מהתקציב לכ"א.

תגובת מנהלת העמותה - הגירעון נובע מהבטחת ראש העיר להעלות את היקף שעות העבודה של רכזת המועדון, ולא ניתן לכך כיסוי תקציבי.

14. **תמיכת העירייה**

א. תמיכת העירייה בשנת 2007 גדלה בפועל מהמתוכנן בתקציב העמותה בסך 11,087 ₪ כלהלן (בש"ח):

מס' סד'	מועדון א'	תכנון ב'	ביצוע ג'
1.	קהילה תומכת	30,000	30,000
2.	מרכז יום	40,000	40,000
3.	אולימפיה	48,000	48,000
4.	מועדוני קשישים	301,000	312,087
	סה"כ	419,000	430,087

ב. העירייה תומכת בנוסף ע"י כיסוי הוצאות ארנונה, מים, חשמל והוצאות אחזקה שונות, בסכום המוערך בכ- 220,000 ₪, סכום המחושב בתמיכה המאושרת לעמותה ע"י וועדת התמיכות של העירייה, לשנת 2008. הסכום התקבל ממנהלת מח' הרווחה. במחלקת הגבייה לא נמצאו נתונים בנדון וגם לא ניתן היה לאתר אותם. בסכום זה עדיין לא נכלל סיוע נוסף של העירייה בתחום הגינון והביטחון. תמיכה עקיפה זו, כפי שהוסבר ע"י מנהלת מחלקת הרווחה בעירייה, קשה מבחינה טכנית לחשבה ולהעריכה.

ג. בשנת 2008 תוכננה בתקציב העמותה תמיכה בסך 720 אלף ₪, אך אושר סך 541.7 אלף ₪ וכפי שנמסר מהעמותה קוצץ מהסכום שאושר כ- 135,000 ₪.

ד. בשנת 2008 חלה דחייה בהעברת המימון לעמותה, התשלום הראשון ע"ח התמיכה בסך 216 אלף ₪ הגיע לראשונה בחודש מאי, דבר שחייב קבלת אשראי ועיכוב תשלומים.

15. ביצוע התקשרויות עם ספקים

בחוברת שהוציא רשם העמותות, ניהול תקין של עמותות בפרק המערכת החשבונאית והכנת דוח, נקבע שיש לדאוג לחתימת הסכמים בכתב, באשר להתחייבות כספית של העמותה. מתברר שאינו הקפדה על יישום הנחייה זו של רשם העמותות: העמותה אינה חותמת על הסכמים לפני התחייבות כספית, והתחייבות מקבלת בדרי"כ משמעות, רק לאחר שמוגשת ע"י הספק חשבונית לתשלום, על הטובין.

תגובת מנהלת העמותה - אין לעמותה התחייבויות כספיות וכל הרכישות מבוצעות במזומן.

לביקורת נראה - שהעמותה צריכה להתארגן לביצוע רכישות, עפ"י הזמנות מאושרות ע"י המנהלת ולנהל רישום על ההתחייבויות.

מסקנות

16. יישום חוק העמותות

- א. שם העמותה - בשם העמותה נכלל טיפול בילדים, בעוד שלמעשה העמותה אינה מטפלת בילדים, אלא בקשישים.
- ב. מטרת העמותה - אין בידי העמותה מסמך שמטרת העמותה עודכנו ע"י רשם העמותות, בהתאם לפעילות בפועל ולפרוטוקול האסיפה הכללית, משנת 1996.
- ג. בחירת יו"ר ומזכיר לעמותה
- 1) בחירת יו"ר מרומזת בפרוטוקול, אך אין בחירה מפורשת של היו"ר ע"י האסיפה, כנדרש.
- עפ"י התייחסותה של מנהלת העמותה, הליקוי תוקן באופן שב- 13 ינואר 09, הייתה בחירה מפורשת של אסיף שמיע, כיו"ר זמני של העמותה.**
- 2) בחירת מזכיר אינה מבוצעת באסיפה כנדרש.
- ד. בחירת רו"ח - רואה חשבון צריך להיבחר ע"י האסיפה השנתית ושכרו צריך להיקבע על ידה.
- ה. וועדת ביקורת - נדרש מימוש המלצת וועדת הביקורת למנות רואה חשבון, גורם מקצועי שיבקר את ענייניה הכספיים והמשקיים של העמותה.
- לדברי מנהלת העמותה, מסקנת הביקורת אומצה באופן שמונה אדם מקצועי, למבקר העמותה.**

17. פעילות העמותה

חוסר הוודאות בזרימת ההכנסות ממוסדות ומתרומות, מחייב התארגנות ליצירת קרן שתיועד לייצוב המערכת, בזמן מצוקה.

18. מועדוני קשישים

עלות הדפסת כרטיסי התרמה ע"י תלמידים בסך 221 ₪ לכל מועדון, לא הייתה צריכה להיכלל בהוצאות המועדונים, שכן ההכנסות מההתרמות יועדו אמנם למועדונים, אבל לא נכללו בהכנסות כל מועדון.

19. תקציב העמותה

- א. ההבדלים בן התקציב לביצוע הן בתחום ההכנסות (עודף 4.4 אחוז) והן בתחום ההוצאות (עודף של 15.8 אחוז).
- מצריכים היערכות של העמותה לביצוע שינויים בתקציב, לקראת סוף השנה.
- ב. פעילות העמותה מותנית בין היתר במימוש התמיכה המאושרת ע"י העירייה, דבר המצריך העברת התמיכה במועד.

20. תמיכת העירייה

- א. נדרשת מעורבות הגיזברות לצבירת ואישור הנתונים על התמיכה העקיפה של העירייה בעמותה.
ב. גם בשנת 2008 היה עיכוב בהעברת התמיכה לעמותה ע"י העירייה.

21. ביצוע התקשרויות

- העמותה אינה ערוכה לביצוע התקשרויות, עפ"י הזמנות מאושרות, ולבצע רישום על התחייבויות אלו.
22. למרות הליקויים שנתגלו, ראוי לציין שהעמותה נוהגת בחסכנות, דבר המתבטא בהוצאות הטיפעול, כולל שכר עובדים ומפעילה את העמותה ביעילות.

המלצות

23. יישום חוק בעמותות

- א. שם העמותה - מומלץ שהנושא יועלה לדיון באסיפה בכללית הקרובה, במגמה להגיע להחלטה בדבר הטיפול בילדים ע"י העמותה. החלטה חיובית בנושא, תחייב קביעת יעדים והקצאת תקציבים לכך.
ב. מטרות העמותה - מומלץ שהעמותה תצטייד במסמך רשם החברות על שינוי במטרות התואמות את פעילות העמותה כיום.
ג. בחירת יו"ר ומזכיר
1) מומלץ כי בהחלטת האסיפה הקרובה, יבחר יו"ר לעמותה כחוק. כאמור, עפ"י התייחסותה של מנהלת העמותה, נבחר יו"ר כנדרש.
2) מומלץ לבחור מידי שנה מזכיר לעמותה, בהתאם לתקנות.
ד. בחירת רואה חשבון
מומלץ לוודא בחירת רואה חשבון וקביעת שכרו ע"י האסיפה הכללית השנתית, מידי שנה.
ה. וועדת ביקורת - מומלץ שהעמותה תאתר רואה חשבון שיבקר מקצועית את פעילות העמותה בתחומים הכספיים והמשקיים.
בהתאם להערת מנהלת העמותה, החל מה- 1 פבר' 09, מונה מבקר חדש לעמותה.

24. פעילות העמותה

- מומלץ שהעמותה תיצור קרן מתרומות, לשמירה על ייצוב המערכת הכספית בזמן מצוקה.
25. מועדוני קשישים - מומלץ לא לכלול את ההוצאה להדפסת כרטיסי התרמה בהוצאות המועדונים, אלא לכלול אותה בסעיף מרכזי כמו ההכנסות.
26. תקציב העמותה - מומלץ להיערך לבצע שינויים בתקציב העמותה לקראת סוף השנה, במגמה לצמצם את ההבדלים בין התקציב לביצוע.

27. תמיכת העירייה בעמותה - מומלץ

- א.** להטיל על הגיזברות לרכז הנתונים על התמיכה העקיפה של העירייה בעמותה, לעדכנם באופן שוטף ולהציגם בפני וועדת התמיכות, לקראת דיון על התמיכה.
- ב.** למצוא דרך לממן את התמיכה לעמותה במועד, באופן שימנע פגיעה באוכלוסייה המטופלת ע"י העמותה.

28. ביצוע התקשרויות - מומלץ

- להיערך לביצוע התקשרויות לרכישות, באמצעות הזמנות מאושרות ולנהל רישום על כל ההתחייבויות.

29. המלצות להנהלת העמותה

- הפעלת העמותה מבוצעת ע"י מנהלת העמותה ללא כל סיוע מינהלי. הביקורת רואה לנכון להמליץ לשקול הוספת עוזר / ת למנהלת, שיסייע בעבודה המינהלית של העמותה, דבר שיגרום תוספת הוצאות, אך יסייע לעבודה טובה יותר, של העמותה.
- כן מומלץ לשקול סיוע למנהלת מצד הנהלת העמותה, בגיוס תרומות והתרמות, ע"י הקמת וועדה מיוחדת שלא רק תקבע מדיניות, אלא תפעל גם בשטח, לגיוס התרומות.

נספח א'

תקציב ההכנסות בשנת 2007 לעומת ההכנסות בפועל

מס' סד'	הנושא	תקציב	ביצוע	הפרש	
				ב- %	ב- ₪
.1	תרומות בארץ ובחו"ל	99,200	40,215	- 59.5	- 58,985
.2	מועדון גיורא - גבייה	14,000	14,220	+ 1.6	+ 220
.3	מועדון נטעים - גבייה	21,000	28,069	+ 33.7	+ 7,069
.4	מועדון נווה נאמן - גבייה	13,000	17,324	+ 33.3	+ 4,324
.5	מועדון גיל עמל - גבייה	5,000	8,197	+ 63.9	+ 3,197
.6	מרכז יום - גבייה	122,000	103,394	- 15.3	- 18,606
.7	הכנסות מאירועים (התרמות)	30,000	19,761	- 34.1	- 10,239
.8	הכנסות ממכירות סבי	100,000	69,587	- 30.4	- 30,413
.9	הכנסות ממכירות משלוח מנות	7,000	13,321	* 90.3	+ 6,321
.10	הכנסות משכר דירה	22,000	19,486	- 11.4	- 2,514
.11	הכנסות מריבית קליק (1+2)	1,000	58	- 94.2	- 942
.12	הכנסות מריבית סבי	3,000	69	- 97.7	- 2,931
.13	אשל - קהילה תומכת	50,000	24,900	- 50.2	- 25,100
.14	קרן פרת	32,000	32,978	+ 3.1	+ 978
.15	קרן חלום של מרים	96,000	91,901	- 4.3	- 4,099
.16	קרן זיו	27,000	41,493	+ 53.7	+ 14,493
.17	קרן עזבונות - מחשבים	16,000	12,000	- 25.0	- 4,000
.18	קהילה תומכת - עירייה	30,000	30,000	--	--
.19	מועדונים - עירייה	301,000	312,087	+ 3.7	+ 11,087
.20	מרכז יום - עירייה	40,000	40,000	--	--
.21	מרכז יום - אש"ל	--	1,000		+ 1,000
.22	אולימפיה - עירייה	48,000	48,000		--
.23	מרכז יום - מקרן זיו	--	3,829		+ 3,829
.24	המוסד לביטוח לאומי	175,000	221,858		+ 46,858
.25	משרד הרווחה	155,000	136,354	- 12.0	- 18,646
.26	תרומה למילגות ילדים	--	10,000		+ 10,000
.27	קרן עזבונות ציוד לגינה - נווה נאמן	--	16,000		+ 16,000
.28	מצדקה למרכז תעסוקה	--	61,959		+ 61,959
.29	מאש"ל לתוכנית עסקית	--	19,000		+ 19,000
.30	תרומות מקרן סבי	--	6,033		+ 6,033
.31	תרומות לניצולי שואה	--	25,718		+ 25,718
.32	סה"כ	1,407,200	1,468,811	+ 4.4	61,611

נספח ב'

תקציב הוצאות לעומת ביצוע בפועל לשנת 2007

מס' סד'	הפעילות	תקציב	ביצוע	הפרש	
				ב- %	ב- ₪
	א'	ב'	ג'	ד'	ה'
.1	מנהלה - כללי	94,000	97,722	+ 3,722	+ 4.0
.2	עו"ס קהילתי	70,000	70,000	--	--
.3	מועדון קשישים נווה נאמן	38,950	29,646	- 9,304	- 23.9
.4	מועדון קשישים נטעים	91,950	82,018	- 9,932	- 10.8
.5	מועדון קשישים גיורא	95,950	79,314	- 16,636	- 17.3
.6	מועדון קשישים גיל עמל	46,350	25,050	- 21,300	- 46.0
.7	פרוייקט משלוח מנות	5,000	5,905	+ 905	+ 18.1
.8	פרוייקט סבי	210,000	184,000	- 26,000	- 12.4
.9	מרכז היום לקשיש	518,000	480,590	- 37,410	- 7.2
.10	קהילה תומכת	80,000	9,075	- 70,925	- 88.7
.11	מלגות	20,000	2,160	- 17,840	- 89.2
.12	ניצולי שואה	15,000	15,515	+ 515	+ 3.4
.13	אולימפיה	122,000	103,644	- 18,356	- 15.0
.14	סה"כ	1,407,200	1,184,639	-222,561	- 15.8

נספח ג'

הביצוע בשנת 2007 לפי מרכיבי הוצאה

שנות הוצאות בנק	טיולים	הסעות	הצטיידות	מצרכי מזון	אחזקה	הפעלה	שב"ע	סה"כ	פעילות	מס' סד'
5,832	--	--	--	--	1,295	8,220	82,375	97,722	מנהלה	.1
--	--	--	--	--	--	--	70,000	70,000	עו"ס קהילתי	.2
--	11,750	12,163	--	--	976	4,757	--	29,646	מועדון קשישים נווה נאמן	.3
--	12,155	19,605	--	--	189	2,747	47,322	82,018	מועדון קשישים נטעים	.4
1,040	2,970	24,078	--	515	1,164	4,394	45,153	79,314	מועדון קשישים - גיורא	.5
--	1,890	154	--	191	562	802	21,451	25,050	מועדון קשישים גיל עמל	.6
5,905	--	--	--	--	--	--	--	5,905	משלוח מנות	.7
2087	--	50	--	--	8,425	60,943	112,495	184,000	פרוייקט סבי	.8
5,749	--	113,982	--	94,803	9,483	23,204	233,369	480,590	מרכז יום לקשיש	.9
9,075	--	--	--	--	--	--	--	9,075	קהילה תומכת	.10
2,160	--	--	--	--	--	--	--	2,160	מלגות	.11
--	--	--	--	--	--	15,515	--	15,515	ניצולי שואה	.12
--	--	--	65,000	--	432	38,212	--	103,644	אולימפיה	.13
31,848	28,765	170,032	65,000	95,509	22,526	158,794	612,165	1,184,639	סה"כ	.14